



Aan

Minister

nota

Beslisnota instemmen met verzending reactiebrief op
beleidsbriefing Bereikbaarheid van Ameland in balans met
natuur

TER BESLISSING

Datum

1 april 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/57840

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Programmering Rijkswegen

Beslistermijn

02-04-2026

Bijlage(n)

3

Aanleiding

De vaste commissie van IenW heeft met de brief van 12 maart jl. (hun kenmerk 2026Z02641/2026D11405) gevraagd om een reactie te geven op de beleidsbriefing 'Bereikbaarheid van Ameland in balans met natuur' (zie bijlage 1). De beleidsbriefing heeft de vaste commissie ontvangen vanuit Natuurmonumenten, de Waddenvereniging en It Fryske Gea. Met deze nota wordt u gevraagd in te stemmen met de reactiebrief en deze te verzenden.

Geadviseerd besluit

1. Kennis nemen van de concept reactiebrief (bijlage 2) en instemmen met verzending.

Kernpunten

- In de beleidsbriefing pleiten de natuurorganisaties ervoor dat de natuur op één staat en dat er gewerkt wordt aan de toekomstbestendige bereikbaarheid van Ameland. Wat betreft de organisaties kan dit alleen bestaan wanneer het vervoerssysteem zich aanpast aan de natuur, en niet andersom. In de brief spreken de natuurorganisaties zich nadrukkelijk uit tegen fysieke infrastructuurmaatregelen (zoals. het westwaarts verplaatsen van de pier in Holwert of de verplaatsing naar Ferwert).
- De reactiebrief gaat in op de stappen die IenW samen met medeoverheden en andere partijen onderneemt om de bereikbaarheid van de Waddeneilanden toekomstbestendig te maken (binnen De Routekaart Bereikbaarheid Waddeneilanden, zie meer in toelichting). Vervolgens gaat de brief in op de problematiek van de vaargeul Holwert - Nes, reeds getroffen maatregelen, impact van baggeren, de MIRT verkenning Bereikbaarheid Ameland en participatie (zie toelichting). De brief eindigt met een aantal reflecties. De belangrijkste daarbij is dat het ministerie waakt voor te snelle beeldvorming en standpuntbepaling over het oplossend vermogen van verschillende oplossingen. Immers binnen de MIRT verkenning worden diverse oplossingen onderzocht en hun effecten in beeld gebracht.
- De concept reactiebrief is afgestemd met Provincie Fryslân, gemeente Ameland, gemeente Noordoost Fryslân, RWS, DGWB en het ministerie van LNVN.

- In oktober 2023, toen het rapport Vervolgonderzoek Bereikbaarheid Ameland (VBA) 2030 in afronding was, hebben deze natuurorganisaties een brief gericht aan uw voorganger (zie meer in toelichting).

Krachtenveld

Het Waddendossier is een politiek en maatschappelijk gevoelig dossier waarbij veel stakeholders betrokken zijn. Bereikbaarheid van de Waddeneilanden krijgt veel aandacht vanuit de politiek en de media. De afgelopen maanden lag de focus voornamelijk op de kadeproblematiek van Terschelling. De afgelopen jaren is regulier aandacht geweest in de Tweede Kamer voor de voorbereiding van de nieuwe concessie Waddenveren (na 2029) en de vaargeulproblematiek Ameland (veerverbinding Holwert - Nes). In algemene zin zijn natuurorganisaties bezorgd over de staat van de natuur in de Waddenzee en staan kritisch tegenover baggeren en andere bodem beroerende activiteiten in het Waddengebied.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Toelichting

Routekaart Bereikbaarheid Waddeneilanden

IenW heeft de afgelopen jaren samen met de regionale overheden en vertegenwoordiging vanuit natuurorganisaties gewerkt aan de Routekaart Transitie Bereikbaarheid Waddeneilanden. De routekaart is tijdens het Bestuurlijk Overleg Wadden van november 2025 vastgesteld. In de routekaart staat waar Rijk en regio tot 2044 naar toe werken om de bereikbaarheid toekomstbestendig te houden. Binnen de routekaart is afgesproken:

- om de veerboten naar de Friese Waddeneilanden te elektrificeren;
- dat de eiland- en kustgemeenten de samenwerking in de gehele mobiliteitsketen van en naar de vijf Waddeneilanden intensiveren;
- dat opdrachtgevers (o.a. Waddeneilanden, kusthavens, Rijkswaterstaat) gaan kijken hoe havens en vaargeulen meer emissieloos gebaggerd kunnen worden.

MIRT verkenning Bereikbaarheid Ameland

In november 2024 is de Startbeslissing van de MIRT verkenning Bereikbaarheid Ameland genomen. Voor het oplossen van de vaargeulproblematiek IenW €250 mln. gereserveerd. Het doel van de MIRT verkenning is om tot een afgewogen keuze te komen over de voorkeursoplossing. Dit gebeurt door het zogenaamd trechteringsproces te doorlopen. Een MIRT verkenning kan eindigen in een voorkeursbeslissing (in dit geval optimalisatie Holwert of verplaatsing naar Ferwert of een combinatie van verschillende maatregelen) of beëindigd worden zonder een voorkeursbeslissing. Op basis van de voorkeursbeslissing wordt uiteindelijk het taakstellend budget definitief vastgesteld.

Een MIRT verkenning kent twee zogenaamde zeefmomenten. Het zeef 1 moment heeft als doel om te komen tot een beperkt aantal kansrijke alternatieven vanuit alle bedachte oplossingsrichtingen. Het resultaat van deze fase wordt vastgelegd in de Notitie Kansrijke Alternatieven. Vervolgens worden de kansrijke alternatieven nader uitgewerkt en doorgerekend op effecten en kosten. Hierbij zal er nadrukkelijk gekeken worden naar de sociaal- economische effecten van de kansrijke alternatieven op de leefbaarheid van het eiland en het vaste land. De kansrijke alternatieven worden vergeleken en beoordeeld op basis van het

Datum

1 april 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/57840

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Programmering Rijkswegen

Aan

Minister

Bijlage(n)

3

beoordelingskader en leiden tot de ontwerp- voorkeursbeslissing. Dit is de trechtering in de zogenaamde 'zeef 2', waarbij gekozen wordt voor één integraal plan (deze kan ook bestaan uit een pakket van samenhangende maatregelen).

Brief Natuurorganisaties uit 2023 op Vervolgonderzoek Bereikbaarheid Ameland 2030

- In de brief van 5 oktober 2023 (zie bijlage 3) aan uw voorganger, hebben de natuurorganisaties zich uitgesproken tegen de optie van verplaatsing van de veerhaven naar Ferwert. De partijen hebben toen ervoor gepleit om de huidige veerdam als uitgangspunt te nemen, waarbij gekozen wordt voor een transitie naar een nieuw toekomstbestendig vervoersconcept (te denken valt aan kleinere schepen op duurzame brandstof en beperkte overtocht van auto's) dat past bij de dynamiek van het Waddensysteem.

Datum

1 april 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/57840

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Programmering Rijkswegen

Aan

Minister

Bijlage(n)

3

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Beleidsbriefing 'Bereikbaarheid Ameland in balans met natuur'	Brief vanuit Natuurmonumenten, de Waddenvereniging en It Fryske Gea gericht aan de vaste commissie van IenW.
2	Concept reactiebrief	Concept beantwoording op de beleidsbriefing, n.a.v. verzoek vaste commissie IenW.
3	Brief van 5 oktober 2023: Projectnota Vervolgonderzoek Bereikbaarheid Ameland 2030 (VBA2030)	Het advies vanuit de Waddenvereniging (mede namens, It Fryske Gea, Vogelbescherming Nederland en De vereniging Natuurmonumenten) n.a.v. het onderzoeksrapport VBA 2030.

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
Nvt	Nvt	Nvt